

פרוטוקול מס' 3/7

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי,
כ' בחשוון תשי"ד (16.11.1954)
בשעה 9.00

צ.ד.כ.ר. : חברי-הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ב. אידלסון
- ע. איכילוב
- ט. ארם
- א. ברמן
- ש. גרידי
- סאלח חסן ח'ביפס
- ק. כהנא
- א. רוזאל-באור
- ד. פלדמן
- ד. צברי
- י. רפאל
- ע. טימון
- מוזמנים:

א. מ. גניחובסקי (לסעיף א')

מ. רוזטי - מזכיר הכנסת.

ח.ט.ר.ד. :

- סיף אדין אלזועבי
- ש. בנה
- י. הדרי
- ט. וילנר
- ש. לורנץ
- י. ביצני
- א. טטופ
- ב. קמין

א. סדר-היום: תלונת חבר-הכנסת א. מ. גניחובסקי על התנהגות המשטרה כלפיו

עמ' 2 - 3

ב. ערעורה של סיעת מק"י על החלטת הנשיאות לדחות מתן דחיפות להצעתה לס' הי בענין זיונה של גרמניה

3- 4

א. תלונת חבר-הכנסת א. מ. גביחובסקי על התנהגות המש טרה כלפיו:

א. מ. גביחובסקי:

כל הפרשה הזאת אינה נוגעת לוועדת הכנסת. היא תועלה מחר כהצעה לסדר-היום בכנסת. המדובר כאן ביחס המשטרה לחבר-כנסת כחבר-כנסת. משום-כך אני רוצה לספר מה שנוגע לי.

בפרשת לך לך שבתי בירושלים והתכוונתי ללכת להתפלל במוסד הרב קוק. כאשר התחלתי ללכת בדחוב יפו ניגש אלי שוטר ושאל אותי בצורה לא עדינה: "לאן אתה הולך?" אמרתי לו: "זה לא ענינו של שוטר - זה עניני-אני". (ר. צברי: חבשת שטריימלץ?) לא. הלכתי עם טלית תחת זרועי. תשובתי הרגיזה אותו מאוד והוא אמר לי שקיבל הוראות לברר לאן אני הולך. אמרתי לו: "כתוב מנין באת, לאן אתה הולך, אתה עתיד לתת דין-וחשבון; אני מבקש את מספרך". מספרו דומני 14375. בינתיים פגש השוטר יהודי אחר עם שטריימל ורץ אליו ואני עברתי בינתיים. מה שראיתי אינו ענין לשולחן הזה.

כאשר הגעתי לתלמוד תורה "עץ-חיים" ראיתי יהודים שעמדו בתוך הבנין של "עץ-חיים" ועל-יד השער ועל המדרכה וצעקו: "שבת, שבת". ניגש אלי שם קצין או שוטר (אמרן שהוא קצין) ודחף אותי בגשות רבה, שאני פוגש בה בפעם הראשונה. אמרתי לו: "אל תפריע לי". הוא אסר בידי והתחיל לסחוב אותי למשטרה בצורה גסה מאד. אמרתי לו שידי כואבת לי, והוא השיב לי שזה לא מענין אותו. אמרתי לו שאינו צריך לסחוב אותי, אני מוכן ללכת בעצמי, יחד אתו למשטרה. לאחר כמה רגעים ניגש אלי שוטר והושיט לי את שעוני, כי בשעה שסחב אותי בידי נפל השעון ונשבר.

הוא סחב אותי עד למשטרה מחנה-יהודה. שם היתה אשה ותורן. הקצין הזה (אלדד אמרו לי שהוא נקרא) אמר לתורן: "האדם הזה אמר לי שאני לא אפריע לו, ואני עוצר אותו". עד לרגע זה לא גיליתי את זהותי. כאשר באתי לתחנת המשטרה אמרתי שאני חבר-הכנסת. הוא אמר לי: "כאן אין חסינות לחברי-הכנסת; חסינות יש לחברי-כנסת בכנסת; כאן משטרה ואתה עצור". שתקתי, ועמדתי. אחר-כך אמר לי: "מה אתה עומד כאן? אמרתי לך שאתה עצור, אתה צריך לעמוד על-יד הקיר". שם עמדו עוד יהודים שנעצרו והתפללו. ניגשתי בשקט ועמדתי על-יד הקיר. ניגש אלי יהודי אחר וביקש סידור, ואמר לי: "אתה יודע למה אמרו אותי? - שוטר אמר לי לרוץ, אמרתי לו שאסור לנו לרוץ בשבת והוא עצר אותי".

בינתיים ניגש אלי השוטר ושאל: "האם יש לך איזו בקשות?" אמרתי: "אין לי שום בקשות"; אמנם רציתי ללכת להתפלל במוסד הרב קוק, אבל אני מוכן להתפלל גם במשטרה. הוא הסמיך קצת וחזר למקומו. שאלתי אותו רק לשמו של הקצין שדחף אותי, והוא אמר לי ששמו אלדד. לאחר 20 דקות בערך בא אלי הקצין הזה ואמר: "יש לך תעודת זהות?" מנין אני יודע שאתה חבר-כנסת. אמרתי: "לי אין שום תעודת-זהות, אבל אם אתה רוצה לדעת את שמי, במקרה יש לי בכסי מכתב ועליו כתוב שהוא מיועד לחבר-הכנסת גביחובסקי". השיב לי: "אתה יכול ללכת, אבל אסור לעמוד על המדרכה". אמרתי לו: "תסלח לי, אבל כתוב בתהלים 'עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים'". הוא אמר לי שעמידה על המדרכה נוגדת את החוק. אמרתי לו שראיתי כיצד אנשים התנהגו בשקט, על המדרכה, וצעקו רק "שבת, שבת", ולא התפרעו.

אינני רוצה להאריך יותר. אמנם נעצרתי פעם לפני 32 שנה. הייתי נוהג לנסוע בערים ובכפרים מטעם "החלוץ המזרחי", לעורר את הנוער לעליה. כאשר באתי לאחת מן הערים כדי להרצות, בא אלי קצין וביקש את הדרכון שלי ועצר אותי. הייתי עצור כשעה, וההרצאה בינתיים לא נתקיימה. אך התוצאה היתה שדוקא ממקום זה יצאה תנועה חלוצית גדולה יותר מאשר בכל מקום אחר.

א. מ. גניחובסקי:

אינני רוצה להכנס לפרטי הפרשה. זה לא פגע בכבודי. אבל היחס הזה לחבר-כנסת כחבר-כנסת. נדמה לי, אינני בטוח בכך, ש בשעה שהשומר התחיל לסחוב אותי, שמעתי שיהודים צעקו מרחוק: "זה חבר כנסת". יש לי גם רושם שהוא ידע, אבל אינני יכול לאמר זאת בבטחון גמור. אינני מביא תלונה על מה שהיה לפני תחנת המשטרה. אני סיפרתי רק מה שהיה בתחנת המשטרה, מלה במלה.

אני רוצה רק להוסיף, ששר המשטרה פגש אותי ביום שלישי שעבר וחשבתי שהוא יתנצל ויבקש סליחה. אך הוא אמר לי כך: "מה אתך, חסרים לך בתי-כנסת בבני-ברק, אתה צריך לבוא לירושלים להתפלל? תתפלל בבני-ברק ויהיה שקט בירושלים".

אני חושב שכאז היות הכנסת לא היתה פגיעה בכבוד חברי-הכנסת, כפגיעה זו, בצורת שתארתי, בעיר הקודש ירושלים.

הי"ר ד. בר-רב-האי: ברור, שלפי מה שמספר חבר-הכנסת גניחובסקי, היתה כאן פגיעה. שמענו צד אחד, אך אין טעם שנישין בדיון מכלי לשמוע גם את הצד השני. אני מציע שנוזמין את שר המשטרה, שנעביר אליו את התלונה של חבר-הכנסת גניחובסקי. רק לאחר שנשמע את דבריו נדון ונחליט.

ה ו ח ל ט

לחמין את שר המשטרה לישיבה הבאה, ולשמוע מפיו את פרטי העניין.

ב. ערעורה של סיעת מק"י על החלטת הנשיאות לדחות מתן דחיפות להצעת לסדר-היום בעניין זיונה של גרמניה:

הי"ר ד. בר-רב-האי: נראה לי שלאחר הדיון המדיני אין מקום לערעור הזה.

א. ברמן: איננו יכולים לוותר על דחיפות ההצעה לסדר-היום בעניין שאנו רואים אותו כגורל לישראל ולעם היהודי כולו. לדעתנו אין כל קשר בין הדיון הכללי על מדיניות חוץ לבין הקמתו של הוורמאכט, של רוצחי עמנו. עובדה שאמול לא שמענו אף מלה על כך מפי ראש הממשלה. אנו מבקשים להכיר בדחיפות הצעתנו.

י. דפאל: האזנתי אתמול לדיון וכל הנואמים נגעו ודיברו בהרחבה בשאלה זו. אתם מעוניינים בסיכום של הכנסת, וניתנת לכם אפשרות להציע סיכום בעניין זה, ועל-ידי כך להשיג את אשר אתם רוצים.

ס. ארם: אילו ראש הממשלה היה כולל בדבריו גם את העניין הזה, יכולתם לטעון שיש מקום להצעת סיכום כזאת. מבחינה פורמאלית יש לי הזכות להתייחס רק לדברי ראש הממשלה, ומכיון שהוא לא דיבר על עניין זה, אינני חייב להגיש הצעת סיכום כזאת.

ערעורה של סיעת מק"י על החלטת הנשיאות לדחות דחיפות הצעתה לס"ת בענין זיונה של גרמניה

היו"ר ד. בר-רב-האי:

ההצעה לסדר-היום באה להבטיח לא את תשובת הממשלה, אלא את זכותו של המציע

לבקש את הצעתו. זכות זו ניתנה ביד רחבה בדיון המדיני. גם בהצעה לסדר-היום רשאי ראש הממשלה להשיב בקצרה או באריכות, או לא להשיב כלל על ההצעה.

עלינו להחליט אם לקבל את הערעור או

לדחות אותו.

ה ר ח ל ט

לדחות את ערעורה של סיעת מק"י על החלטת הנשיאות שלא להכיר בדחיפות הצעתה לס"ת בענין זיונה של גרמניה.

הישיבה נועלה בשעה 9.30